

Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmän ynnä muiden valtuustoaloite johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytänteiden edistämiseksi

KV 23.05.2022 § 57

Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti 23.5.2022 valtuuston puheenjohtajalle valtuustoaloitteen johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytänteiden edistämiseksi.

Valtuustoaloitteen olivat allekirjoittaneet myös Jarmo Pippola ja Mika Piironen.

Päätös:

Lähetettiin kaupunginhallituksen valmisteltavaksi.

KH 24.10.2022 § 379
3682/00.02.00.03/2022

Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 30.5.2022 lähettää asian viestintä- ja tapahtumapalvelujen valmisteltavaksi.

Joensuun perussuomalaisten valtuustoryhmä jätti kaupunginvaltuuston kokouksessa 23.5.2022 valtuustoaloitteen johdonmukaisten viestintä- ja kumppanuuskäytäntöjen kehittämiseksi. Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että kaupunki noudattaa viestintä-, vieraanvaraisuus- ja kumppanuuskäytännöissään hallintolain objektiviteettiperiaatteen mukaista asiallisuutta sekä puolueettomuutta. Valtuustoaloitteessa vaaditaan, että eri etujärjestöjä kohdeltaisiin tasapuolisesti ja myös päivitetään kaupungin liputusohjeet Seinäjoen kaupungin esimerkin mukaiseksi hallintolain objektiviteettiperiaatteeseen perustuen. Valtuustoaloite liittyy Joensuun kaupungin osallistumiseen Pohjois-Karjalan Pride-viikkoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Joensuun kaupunki osallistui vuonna 2022 järjestettävään Pohjois-Karjalan Pride-viikkoon liputtamalla kaupungintalon tornissa sateenkaarilipulla, tiedottamalla tapahtumasta kaupungin kanavissa ja kutsumalla kaupunkilaisia, päättäjiä ja kaupungintyöntekijöitä sateenkaarikulkueeseen.

Miksi kaupunki osallistui yllä mainitulla tavalla maakunnan Pride-viikkoon?

Yleisradio uutisoi sateenkaarinuorten kokemasta turvattomuudesta, häirinnästä ja syrjinnästä maaliskuussa 2022. Uutisen mukaan alueen sateenkaarinuoret kokevat syrjintää, häirintää ja jopa väkivallan uhkaa muita useammin. Myös Joensuussa Pohjois-Karjalan Seta ry:n järjestämä Pride-viikko ja sen yhteydessä yhdistyksen järjestämä sateenkaariliputus ovat useana vuonna kokenut ilkeää ja häirintää. Esimerkiksi Joensuussa sateenkaarilippuja on poistettu lipputangoista ja tuhottu sekä tapahtumaan osallistuvat henkilöt ovat kokeneet häirintää. Joensuun kaupunki otti kantaa Yleisradion uutisointiin tuomitsemalla sateenkaarinuoriin kohdistuvat häirinnän ja syrjinnän. Kaupunki totesi kannassaan, että kaupungin lakisääteinen velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta.

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen koululaisten hyvinvointikyselyn (2019) mukaan sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöt kokevat kiusaamista, fyysistä uhkaa, ahdistelua, henkistä väkivaltaa ja fyysistä väkivaltaa muita sukupuoli- ja seksuaaliryhmiä enemmän. Tutkimuksen tulokset osoittavat, että sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvilla nuorilla oli muihin nuorin nähden huomattavasti enemmän terveyteen ja hyvinvointiin liittyviä haasteita. Haasteisiin tulisi välittömästi puuttua.

Yhdenvertaisuusvaltuutettu itsenäisenä ja riippumattomana viranomaisena on myös ottanut kantaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin sekä Pride-tapahtumiin kohdistuvaan häirintään ja vihaan liittyen. Kuluneena kesänä useisiin Pride-tapahtumiin on kohdistunut häirintää. Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin on kohdistettu vihaa ja heidän oikeuksiaan on kyseenalaistettu julkisessa keskustelussa. Erityisen huolestuttavaa on nuorten kokemana syrjintä, häirintä ja väkivallan pelko. Yhdenvertaisuusvaltuutettu korostaa, että viranomaisilla, työnantajilla ja koulutuksenjärjestäjillä on velvollisuus puuttua häirintään ja syrjintään sekä edistää aktiivisesti yhdenvertaisuutta.

Kaupungin turvallisuussuunnitelman tavoitteena on varmistaa kaikkien kuntalaisten syrjimättömyys ja yhdenvertainen kohtelu julkisissa palveluissa ja yleisissä tiloissa. Turvallisuussuunnitelman mukaisesti Joensuun paikalliset turvallisuustoimijat reagoivat yhteistyössä välittömästi, mikäli Joensuussa ilmenee akuutteja yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden periaatteita rikkovia ilmiöitä tai turvallisuutta vaarantavia yksittäisiä tapauksia.

Joensuun kaupungin turvallisuustyöryhmässä päätettiin puuttua sateenkaarinuorten turvattomuuteen perustamalla akuutti yhdenvertaisuustyöryhmä. Työryhmään kutsuttiin kaupungin eri yhteistyökumppaneita, viranomaisia, järjestöjä ja oppilaitoksien edustajia muodostamaan tilannekuvaa ja arvioimaan turvallisuustoimenpiteitä. Työryhmässä suositeltiin kaupungin vahvempaa osallistumista Pride-viikkoon.

Sateenkaarinuorten kokemaan turvattomuutta ja Pride-viikkoon osallistumista käsiteltiin kaupungin johtoryhmässä 21.3.2022. Turvallisuustyöryhmän yhdenvertaisuustyöryhmässä asiaa käsiteltiin 15.2.2022, 5.4.2022 ja 4.5.2022. Näiden lisäksi Pride-viikon toimia ja erilaisiin teemapäiviin osallistumisen periaatteita käsiteltiin osallisuus- ja vetovoimalautakunnan kokouksessa 28.4.2022. Yhdenvertaisuusteemaa käsiteltiin myös kaupungin ja oppilaitosten välisessä opiskelija-asioiden yhteistyöryhmässä 22.9.2022.

Yhdenvertaisuus kaupungin strategiassa

Joensuun kaupungin konsernistrategia määrittää kaupungille seuraavat arvot:

- Joensuussa kuuntelemme toisiamme. Rakennamme kaupunkiamme ja palvelujamme niin, että ne palvelevat joensuulaisia mahdollisimman hyvin. Meitä on helppo lähestyä ja teemme asiat yhteistyössä. Päätöksentekomme on avointa ja läpinäkyvää.
- Ihmiset tekevät Joensuun. On monta tapaa olla joensuulainen. Kunnioitamme toisiamme ja annamme jokaisen elää oman näköistään elämää. Kohtelemme kaikkia ihmisiä oikeudenmukaisesti. Toivotamme kaikki ihmiset tervetulleeksi.
- Yhdessä tekemällä uskallamme kokeilla ja luoda uutta. Kaikkea toimintaamme leimaa jatkuvan kehittämisen periaate ja näytämme suuntaa meille tärkeissä asioissa.
- Varmistamme kaupunkilaisten hyvinvoinnin ja kaupunkimme tulevaisuuden toimimalla taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävästi. Joensuu on turvallinen paikka asua. Elämme upean luonnon ympäröimänä ja vaalimme sen säilymistä myös tuleville sukupolville.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen on kuntien lakisääteiden velvollisuus

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen kytkeytyy vahvasti lainsäädäntö. Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa asettaa ilman hyväksyttävää perustetta eri asemaan sukupuolen, iän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, mielipiteen, vakaumuksen, terveydentilan, vammaisuuden tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien laatiminen

ovat laissa määritettyjä veloituksia kunnille, viranomaisille, oppilaitoksille sekä työnantajille. Joensuun kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa määritellään kaupungin yhdenvertaisuuden edistämisen työtä ja toimenpiteitä.

Myös positiivisesta erityiskohtelusta säädetään yhdenvertaisuuslaissa. Positiivisessa erityiskohtelussa on kyse tosiasiallisen yhdenvertaisuuden turvaamiseksi tarpeellisista erityistoimenpiteistä, joilla parannetaan tiettyyn ryhmään kuuluvien henkilöiden asemaa ja olosuhteita. Kaikkien ihmisten samanlainen kohtelu ei aina riitä tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttamiseen. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutuminen voi edellyttää syrjinnälle erityisen alttiin ryhmän erityistarpeiden huomioon ottamista. Tällöin kyseeseen voi tulla positiivinen erityiskohtelu.

Yhdenvertaisuuslain mukaan siis sellainen oikeasuhtainen erilainen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen, taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää. Positiivinen erityiskohtelu on sallittua myös tilanteissa, joissa ei varsinaisesti ole kyse syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäisemisestä tai lievittämisestä. Yhteiskunnassa heikommassa asemassa olevien henkilöiden tukeminen voi olla perusteltua, vaikka heikomman aseman ei voida osoittaa johtuvan syrjinnästä.

Hallintolain objektiviteettiperiaatteesta

Hallintolain 6 §:ssä säädetään, että viranomaisten toimien on oltava puolueettomia. Tämä säännös pitää sisällään hallinto-oikeudellisen objektiviteettiperiaatteen. Periaatteen keskeinen sisältö on se, ettei hallintotoiminta saa perustua epäasiallisiin ja hallinnolle muuten vieraisiin perusteisiin. Hallintolain perusteluissa mainitaan puolueettomuutta vaarantavana esimerkkeinä ystävien suosinta, henkilökohtaisen hyödyn tavoittelu ja julkisyhteisön erityisten etujentavoittelu. Edelleen perusteluissa korostetaan sitä, että viranomaisen päätöksenteon ja toiminnan yleensäkin on oltava puolueetonta ja objektiivisesti perusteltavissa.

Kun Pride-viikon liputtamisella ja toimenpiteillä on pyritty osoittamaan tukea yhteiskunnassa turvattomuutta ja syrjintää kokevalle ihmisryhmälle, liputtamisen ja toimenpiteiden ei voi sanoa perustuneen hallinnolle epäasiallisiin tai muuten vieraisiin perusteisiin taikka perusteisiin, joita ei voisi objektiivisesti perustella. Tavoitteena on ollut myötävaikuttaa yhdenvertaisuuslain mukaisesti yhdenvertaisuuden edistämiseen Joensuussa ottaen huomioon myös lain antamat mahdollisuudet positiiviseen erityiskohteluun.

Kaupungin liputtamisen periaatteista

Joensuun kaupunki liputtaa kiinteistöissään sisäministeriön laatiman ohjeiden mukaisesti ja liputtamisen järjestämisestä vastaa kiinteistöhoito. Tämän lisäksi kaupunki voi luvittaa esimerkiksi Itä- ja Länsisiltojen lipputankoja luvanhakijoille esimerkiksi erilaisten tapahtumien käyttöön. Pohjois-Karjalan Seta ry on vuosittain vastannut Joensuussa järjestettävästä liputuksesta luvanvaraisesti.

Johtuen sateenkaarinuorten kokemasta turvattomuudesta ja liputukseen liittyvästä ilkeävaltariskistä Joensuun kaupungin johtoryhmä päätti osoittaa tukensa sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöille liputtamalla kaupungintalon tornissa Pohjois-Karjalan Pride-viikon ajan. Edellisenä vuonna sateenkaariliputuksesta vastasi Pohjois-Karjalan Seta ry. Liputuksen järjestämällä ja tiedottamalla Pride-viikon toimista tuotiin esille, että kaupunki tuomitsee sateenkaarinuoriin kohdistuvan häirinnän ja syrjinnän, ja että kaupungin lakisääteinen velvollisuus on edistää yhdenvertaisuutta. Tämän lisäksi kaupungintalon tornissa liputtamalla ehkäistiin sateenkaariliputukseen kohdistuvaa ilkeävaltaa.

Edellä kirjoitetun perusteella voidaan todeta, että Joensuun kaupunki edisti johdonmukaisesti yhdenvertaisuutta puuttamalla ajankohtaiseen sateenkaarinuorten kokemaan syrjintään ja häirintään toimimalla lainsäädännön, kaupungin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ja turvallisuussuunnitelman mukaisesti.

Kaupungin yleisenä periaatteena on järjestää liputukset sisäministeriön ohjeiden mukaisesti. Tämän lisäksi eri tapahtumajärjestäjillä ja luvanhakijoilla on oikeus luvanvaraisesti järjestää liputus Itä- ja Länsisillalla, jolloin liputuskäytäntö on kaikkien saatavilla yhdenvertaisesti. Kaupungintalon tornissa liputettiin sateenkaarilipulla Pohjois-Karjalan Pride-viikolla yllä mainituista painavista syistä johtuen.

Lisätietoja Joensuun kaupungin yhdenvertaisuustyöstä löytyy verkko-osoitteesta <https://www.joensuu.fi/yhdenvertaisuus>.

Valmistelija: markkinointijohtaja

Kaupunginjohtajan päätösehdotus:

Kaupunginhallitus ehdottaa, että kaupunginvaltuusto päättää

merkitä edellä olevan vastauksena Joensuun Perussuomalaisten valtuustoryhmän ynnä muiden valtuustoaloitteeseen ja todeta aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.